

Raadsvoorstel

Onderwerp: Beleidsplan Begraafplaatsen Huizen 2025-2035

Raadsvergadering	11 december 2025, agendapunt .. - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	4 november 2025
Bijlage(n)	6
Zaaknummer	Z.428720 / D.1957066
Behandeld in commissie	Algemeen Bestuur en Middelen 27 november 2025, agendapunt ..
Portefeuillehouder	Burgemeester N. Meijer en wethouder K. van Werven
Informatie bij	Maartje Geurtz en Roelof Siepel
E-mail / telefoonnummer	m.geurtz@huizen.nl / r.siepel@huizen.nl

Voorgesteld besluit

1. Het Beleidsplan Begraafplaatsen Huizen 2025-2035 vaststellen.
2. De Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Huizen 2026 vaststellen.
3. De Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten Huizen 2026 vaststellen.
4. Kennis te nemen van het voornemen voor herinrichting en vervanging van paden op de Nieuwe Begraafplaats en hierover definitief te besluiten bij het vaststellen van de Programmabegroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

De gemeente Huizen beheert twee begraafplaatsen: de Nieuwe Algemene Begraafplaats aan de Naarderstraat en de Oude Algemene Begraafplaats aan het Prins Bernhardplein. We willen de beide begraafplaatsen met respect en toekomstgericht beheren. Hiervoor hebben we actueel beleid nodig dat rekening houdt met de veranderende wereld en wensen van onze inwoners. Het nieuwe Beleidsplan Begraafplaatsen Huizen 2025-2035 biedt richting voor de functie, de dienstverlening, de inrichting en het beheer op onze begraafplaatsen. Het vormt de basis waarop we keuzes kunnen maken, rekening houdend met onze inwoners en andere gemeentelijke en landelijke beleidskaders. Het nieuwe beleid is vertaald in een geactualiseerde beheerverordening.

Argumentatie

1.1. Dit beleidsplan is de nadere uitwerking van de Strategienotitie Begraafplaatsen

Op 8 mei 2025 heeft de commissie ABM de Strategienotitie Begraafplaatsen besproken en zijn de wensen en bedenkingen van de verschillende raadsfracties kenbaar gemaakt. Met dit beleid begraafplaatsen sluiten we aan op de richting die de commissie ABM ons heeft meegegeven.

1.2 Een actueel beleid zorgt voor toekomstbestendige begraafplaatsen

Met dit beleidsplan bieden we een kader om er voor te zorgen dat de begraafplaatsen in Huizen nu en in de toekomst behouden blijven en aansluiten op de wensen van onze inwoners en stakeholders. Het kader sluit ook aan bij de trends en ontwikkelingen rondom begraven.

1.3. We willen kunnen sturen op de capaciteit van onze begraafplaatsen

Door een duidelijk beleid ten aanzien van ruimen blijft er in de toekomst ook voldoende capaciteit op de nieuwe begraafplaats voor begraven en asbestemmingen.

1.4. Onze begraafplaatsen hebben een brede functie en zijn meer dan alleen een begraafplaats.

We sluiten voor het beheer van de begraafplaatsen aan bij ander gemeentelijk beleid en verbinden zo onze gemeentelijke doelstellingen ten aanzien van openbare ruimte, groen, erfgoed en duurzaamheid. Hiermee vormen de begraafplaatsen in Huizen een belangrijk onderdeel van de totale groene en sociale infrastructuur. Ons erfgoed blijft behouden en we werken aan duurzaam beheer en onderhoud. Dit betekent dat voor de begraafplaatsen een duidelijke keuze voor twee verschillende functies gemaakt wordt: enerzijds begraven, aan de andere kant ook een groene locatie voor bezinning en gemeenschapszin.

1.5. We verbreden onze dienstverlening

Het beleidsplan zet in op een bredere dienstverlening, waardoor we meer tegemoet komen aan de wensen van onze inwoners. Zo willen we het mogelijk maken dat inwoners zelf graven mogen uitzoeken, kunnen kiezen uit verschillende uitgiftetermijnen en de aula mogen gebruiken (tegen tarief).

1.6. Basis op orde

Het beleidsplan geeft handvatten en richting om efficiënter en effectiever te werken binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Dit zorgt voor duidelijkheid voor onze inwoners en stakeholders.

2.1 Uitvoering sluit aan op het nieuwe beleid

De Beheersverordening sluit aan op het nieuwe beleidsplan en maakt uitvoering van het nieuwe beleid mogelijk. Belangrijke wijzigingen zijn onder andere: de looptijd van grafrechten, verlenging en overschrijving zijn duidelijker, er is een beter proces ontwikkeld voor historische graven en artikelen over uitgifte en reservering van graven zijn aangevuld. In bijlage 5 worden de wijzigingen verder toegelicht.

2.2 We sorteren voor op het Omgevingsplan

In de Omgevingswet is onderscheid gemaakt naar onderdelen die wel en niet in het gemeentelijke omgevingsplan moeten worden opgenomen. De VNG heeft hier een advies over uitgebracht in de 'Handreiking Beheersverordening begraafplaatsen en omgevingsplan'. Hierdoor hebben we nu in beeld welke artikelen straks overgaan naar het Omgevingsplan. Bij het vaststellen van het Omgevingsplan zal de raad te zijner tijd worden voorgesteld om de artikelen 15, 16, 19 en 20 in het Omgevingsplan op te nemen.

3. De Verordening lijkbezorgingsrechten Huizen 2026 en de daarbij behorende tarieventabel sluit aan op de nieuwe Beheersverordening

In de nieuwe Beheersverordening zijn een aantal keuzes gemaakt die gevolgen hebben voor de lijkbezorgingsrechten:

- nieuwe termijnen voor de uitgifte (10 en 20 jaar) en verlenging van graven (5 en 10 jaar);
- een toeslag bij te laat arriveren bij een begrafenis;
- het gefaseerd stoppen met het jaarlijkse onderhoudsrecht.

De Verordening lijkbezorgingsrechten 2026 en de daarbij behorende Tarieventabel, die in uw vergadering van 30 oktober jl. is vastgesteld, is hierdoor gewijzigd. Door deze nu gewijzigd vast te stellen worden de tarieven voor de nieuwe termijnen en diensten toegevoegd, en zijn de verwijzingen weer kloppend gemaakt. De tarieven zijn niet gewijzigd ten opzichte van de eerder vastgestelde tabel.

4. De paden op de nieuwe begraafplaats zijn dringend aan vervanging toe

In aansluiting op de (ingetrokken) ingetrokken motie M9 (3 juli 2025) willen we prioriteit geven aan de renovatie en vervanging van de paden op de nieuwe begraafplaats. De nieuwe begraafplaats is onze centrale en actieve locatie om te begraven. We vinden het belangrijk dat deze goed toegankelijk is voor iedereen. Door de staat van (een groot deel van) de paden is dit nu echter niet het geval. We stellen in 2026 een definitief plan op, waarbij ook rekening wordt gehouden met de ruiming en herinrichting van de begraafplaats.

Alternatieven

De raad kan besluiten om geen beleid vast te stellen, op onderdelen andere keuzes te maken en/of eerst duidelijkheid over de financiële consequenties en mogelijkheden af te wachten. Wanneer er geen nieuwe Beheerverordening wordt vastgesteld blijft de verordening uit 2013 gelden.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Ter voorbereiding op dit beleidsplan hebben we met alle uitvaartondernemers gesproken die actief zijn in de onze gemeente of gebruikmaken van onze begraafplaatsen. Daarnaast hebben we gesproken met de Protestgroep Oude Begraafplaats. We hebben hen uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek over de begraafplaatsen. Deze inbreng heeft er voor gezorgd dat het beleidsplan aansluit op de praktijk. Na vaststelling van het beleidsplan bespreken we met deze stakeholders hoe we hen ook kunnen betrekken bij de implementatie van het beleid en de beheersverordening.

Hiermee sluiten we aan op ons participatiebeleid en de participatieverordening.

Toegankelijkheid

Het beleidsplan zet in op begraafplaatsen die toegankelijk zijn voor iedereen. Met de voorgestelde renovatie van de paden, zal de toegankelijkheid verder toenemen doordat de paden beter begaanbaar worden voor mensen die slecht ter been zijn of afhankelijk van een rolstoel zijn.

Beslistermijn

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

De financiële vertaling van dit beleidsplan valt uiteen in twee onderdelen:

1. Ruimen, herinrichten en vervangen van paden op de nieuwe begraafplaats
2. Overige maatregelen

Zoals hieronder wordt toegelicht maakt deze vertaling geen deel uit van dit raadsvoorstel, maar zal deze in latere voorstellen apart aan uw raad worden voorgelegd.

Ruimen, herinrichten en vervangen van paden op de nieuwe begraafplaats

In 2026 wordt gestart met ruimen van graven en het inrichten van een verzamelgraf. Deze werkzaamheden kunnen ten laste van de voorziening worden gebracht. De verharde paden op de nieuwe begraafplaats zijn dringend aan renovatie en/of vervanging toe. Met het oog op de toekomstige begraafcapaciteit en de gewenste grafafmetingen is op delen van de begraafplaats ook noodzaak voor herinrichting. Het vervangen van paden kan daarom niet los gezien worden van het ruimen en herinrichten. In 2026 worden deze werkzaamheden voorbereid, zodat de raad een definitief besluit over de investering en bijbehorende dekking kan nemen bij de behandeling van de Programmabegroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030.

Uitwerking overige maatregelen

Wanneer de raad instemt met het voorgestelde beleidsplan gaan wij in 2026 graag aan de slag met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. We zien 2026 hierbij als het voorbereidingsjaar, waarbij we het beleid verder uitwerken en concreet maken. Hiervoor werken we een investeringsvoorstel uit dat we bij de raadsbehandeling van de Programmabegroting 2027 aanbieden. Hierin zijn opgenomen:

- Inrichten van een verzamelgraf
- Opwaarderen en uitbreiden asbestemmingen op de nieuwe begraafplaats
- Omvormen algemene kindergraven tot herdenkplek
- Ontwerpen en inrichten oude begraafplaats tot gedenkpark
- Optimaliseren informatievoorziening op de begraafplaatsen

In 2027 kunnen we dan starten met de uitvoering van de maatregelen.

Overige Raadsinformatie

Bevoegdheid

Dit beleid is kaderstellend voor het ontwikkelen, beheren en in stand houden van onze gemeentelijke begraafplaatsen in Huizen. Het vaststellen van dit beleid valt onder uw autonome bestuursbevoegdheid op grond van artikel 147, lid 2 van de Gemeentewet.

Collegeprogramma

3.3.1. Het onderhoud van het openbaar groen vindt natuurinclusief plaats. Daarbij wordt vanzelfsprekend rekening gehouden met het gebruik van dit openbaar groen (...).

4.2.3. Het Huizer cultureel erfgoed wordt gekoesterd en behouden, omdat erfgoed een brug vormt tussen ons verleden en onze toekomst. Onderschreven wordt het belang van het behoud van de Huizer identiteit, en dat de verhalen van het Huizer erfgoed verteld blijven worden (...).

5.3.1. In het kader van doelmatige en doeltreffende inzet van burgerparticipatie (...) worden de aanbevelingen (...) geïmplementeerd.

6.1.6. De begraafrechten worden jaarlijks met maximaal de inflatie verhoogd.

Begroting

Het opstellen en ter vaststelling aanbieden van dit beleid is opgenomen in de programmabegroting onder projecten, punt 5 (wat willen we de komende jaren bereiken): We willen een toekomstbestendige, geactualiseerde organisatie en realisatie van de gemeentelijke taak op het gebied van begraven en begraafplaatsbeheer.

Onder het programma Cultuur is opgenomen (onder Wat gaan we daarvoor doen in 2025): Cultuurhistorisch materieel en immaterieel erfgoed van Huizen positioneren, zodat het niet verdwijnt. Dit doen we door de aula van de oude begraafplaats te verduurzamen en de historische Kring Huizen hier een nieuw onderkomen te bieden. Daarvoor ontvangen zij een tijdelijke tegemoetkoming voor energiekosten en huur.

Eerdere besluiten

Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen voor de gemeenten Huizen 2013.

Voorgeschreven procedure

Voor het vaststellen van het beleid is een procedure van toepassing. Het beleidsplan zelf kent geen bindende werking. De juridische vertaling van het beleid vindt plaats in de Beheersverordening. Het besluit wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad, op de gemeentelijke informatiepagina in het Nieuwsblad voor Huizen ('de Omrooper') en op de gemeentelijke website. De Beheersverordening 2026 treedt na vaststelling in werking op 1 januari 2026.

Kader- en beleidsnota's

- Wet op de lijkbezorging
- Besluit op de lijkbezorging
- Omgevingswet
- Wet Natuurbescherming
- Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen voor de gemeente Huizen 2013
- Groenstructuur op hoofdlijnen 2023
- Cultuurnota 2024-2026 'Verbindend en Verrassend Eigen 2.0'
- Omgevingsvisie Huizen
- Visie Openbare Ruimte

Evaluatie

De behoefte en de capaciteit van de nieuwe begraafplaats wordt elke vijf jaar gemonitord. In deze evaluatie nemen we ook de nieuwe vormen van lijkbezorging in beschouwing en kijken we naar de mogelijke impact daarvan op de begraafbehoefte.

Bijlagen

1. Beleidsplan Begraafplaatsen Huizen 2025-2035
2. Bijlagenboek 'Kaders, context en cijfers'
3. Financiële bijlage bij Beleidsplan Begraafplaatsen Huizen 2025-2035 (geheim)
4. Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Huizen 2026
5. Toelichting wijzigingen Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Huizen 2026
6. Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten Huizen 2026

Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Advies raadscommissie
[in te vullen door raadsgriffier]